

Visie Toezicht en handhaving

2022-2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding en context	3
1.3 Methode.....	3
1.4 Leeswijzer	3
3. Visie Handhaving.....	7
3.1 We werken zichtbaar en integraal	7
3.2 We werken wijkgericht aan onze taak	8
3.3 We werken informatiegestuurd	8
3.4 We werken aan veiligheid voor bewoners en onszelf	9
3.5 We werken samen met partners	9
3.5.1 Samenwerking intern	10
3.5.2 Samenwerken extern	10
3.6 We werken vanuit vertrouwen	11
4. Strategie	12
5. Inzet Handhaving.....	14
5.1 Prioriteiten Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)	14
5.2 Prioriteiten Wabo	16
5.2.1 Prioriteit hoog	17
5.2.2 Prioriteit gemiddeld	18
6. Organisatie.....	20

1. Inleiding

Voor u ligt het u Handhavingsbeleidsplan van het team Handhaving van de gemeente Oude IJsselstreek voor de periode 2022-2024. In dit beleidsplan dienen de wettelijke kaders uit de Wabo en andere wettelijke regelingen die ook van belang zijn voor de fysieke leefomgeving als uitgangspunten.

1.1 Aanleiding en context

De gemeente Oude IJsselstreek stelt leefbaarheid en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag voorop. De gemeente hecht belang aan de wensen en behoeften van haar inwoners en ondernemers. Iedereen die in de gemeente Oude IJsselstreek woont, werkt of recreëert moet dit kunnen doen op een veilige, duurzame en gezonde manier. Dit is alleen mogelijk als inwoners, bedrijven en instellingen de regels naleven. De gemeente speelt hierin een belangrijke rol: enerzijds stelt zij een deel van de regels op en anderzijds houdt zij toezicht op het naleven van deze regels. Onder naleving verstaan we het houden van toezicht en het bespreken van ongewenst gedrag, maar ook het opleggen van sancties bij ongewenst gedrag.

Een belangrijke randvoorwaarde voor handhaving is dat de gemeente een strategische visie op handhaving opstelt en nagedacht heeft over de daaruit voortvloeiende taken en bevoegdheden. Deze visie dient als basis voor het verder vormgeven van de professionaliseringsslag. Door vooraf duidelijk te maken waarom, hoe en waarop er gehandhaafd wordt kan de gemeente haar werk gerichter, sneller en eenduidiger doen. Daarbij krijgen inwoners en ondernemers een beter inzicht hoe de gemeente omgaat met de handhavingstaken en bevoegdheden.

Op grond van de Wabo en Bor moet het college een meerjaren VTH-beleidplan vaststellen. Daarnaast stelt de gemeenteraad elke vier jaar een integraal veiligheidsplan vast. Ook in andere (handhavings)programma's staan beleidsvoornemens die het werk van team Handhaving raken, bijvoorbeeld over parkeerbeleid en alcoholmisbruik onder jongeren.

Dit Handhavingbeleidsplan is gebaseerd op de diverse opgaven.

1.3 Methode

In deze visie geven we aan waar het team Handhaving zich in de periode 2022-2024 op gaat richten. Daarnaast zijn diverse beleidsstukken geanalyseerd en meegenomen in het opstellen van dit stuk. Met teamleden, het management en interne en externe (keten)partners zijn interviews gehouden.

1.4 Leeswijzer

Goed om te weten: binnen Toezicht en handhaving zijn 2 typen 'handhavers' te onderscheiden:

1. Toezichthouder, deze is op grond van verschillende wetten aangewezen om toezicht te houden op de betreffende wetten en daarop bestuursrechtelijk te handhaven,

2. (gemeentelijke) Handhavers, deze zijn enerzijds toezichhouder (en kunnen daarmee bestuursrechtelijk optreden) en zijn anderzijds buitgewoon opsporingsambtenaar (boa) en kunnen ook strafrechtelijk optreden.

In hoofdstuk twee zullen de kaders van het handhavingsbeleidsplan geformuleerd worden. In het hoofdstuk daarna wordt de visie op handhaving. Het daaropvolgende hoofdstuk legt uit hoe de samenwerking met ketenpartners zoals de politie wordt vormgegeven. Het laatste hoofdstuk geeft weer wat de prioriteitsthema's zijn voor handhaving. Bij dit handhavingbeleidsplan horen de volgende bijlagen:

1. Toezichtstrategie
  - 1a. Motivatiematrix
2. Landelijke Handhavingstrategie
3. Gedoogstrategie
4. Risico-analyse en prioritering
  - 4a. Risicomatrix
5. Beleidslijn 'Dwangsom en invordering'
  - 5a. Dwangsomtabel
6. Werkwijze 'Klachten, meldingen en verzoeken om handhaving'

2. Kaders

2.1 Wettelijk kader

Het is voor de gemeente van belang dat het team Handhaving haar taken professioneel uitvoert. Deze professionele aanpak en uitvoering wordt opgenomen in een handhavingsstrategie. Het opstellen van een handhavingsstrategie is dan ook wettelijk verplicht zoals omschreven staat in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit omgevingsrecht (Bor). Deze wetten hebben tot doel om de kwaliteit van de leefomgeving te beschermen en te verbeteren. De strategie wordt jaarlijks uitgewerkt in een handhavinguitvoeringsplan (wat gaan we dat jaar doen).

- 1) **Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo):** Volgens de Wabo moet handhaving zo gecoördineerd mogelijk plaatsvinden en stelt daarom kwaliteitseisen aan de organisatie en uitvoering. Deze wet zorgt ervoor dat controle plaatsvindt op de in de verstrekte vergunningen gestelde regels en voorschriften door het bevoegde gezag.
- 2) **Besluit omgevingsrecht (Bor):** Het Bor stelt eisen aan het beleid en de daarin opgenomen concrete handhavingsdoelstellingen en nalevingsstrategieën.

2.2 Integraal Veiligheidsbeleid

Elke vier jaar stelt de gemeenteraad het integraal veiligheidsplan vast. Hierin worden de prioriteiten van de politie en andere handhavingpartners van de gemeente afgestemd. Deze lokale prioriteiten en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn medebepalend voor de inzet van handhaving.

2.3 Ontwikkelingen

Landelijk spelen er de komende beleidsperiode verschillende ontwikkelingen die van invloeden zullen zijn op het handhavingsbeleidsplan. Enkele ontwikkelingen zijn hieronder verder toegelicht.

2.3.1. Omgevingswet

Op 1 januari 2023 treedt, naar verwachting, de Omgevingswet in werking. Door middel van de Omgevingswet wil de overheid de regels omtrent ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Hierdoor bereikt de overheid een gedeelde verantwoordelijkheid voor de leefomgeving en een betere afstemming van de plannen voor milieu, natuur, ruimtelijke ordening. De Omgevingswet heeft ook invloed op handhaving en toezicht. Zo zullen er meer mogelijkheden ontstaan voor vergunningsvrije activiteiten, waardoor het toetsen van de vergunning voorafgaand aan de activiteit wegvalt.

2.3.2 Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen

Bewoners en gebruikers willen kwalitatief goede gebouwen. Bijvoorbeeld met een goede brandveiligheid en een laag energieverbruik. De overheid wil meer toezicht en controle in de bouw, zodat bouwers zich aan de geldende kwaliteitseisen houden. De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt, gaat hiervoor zorgen. Doel van de regering is dat bouwbedrijven de kwaliteit van hun werk beter controleren. Zo kan de bouwkwaliteit van gebouwen verbeteren door minder bouwfouten en gebreken. Bijvoorbeeld constructiefouten, brandonveilige situaties, onvoldoende isolatie of een slecht functionerende ventilatie. Ook hoeven bouwbedrijven minder kosten te maken voor het herstel van bouwfouten. En het werk van onafhankelijke kwaliteitscontroleurs wordt makkelijker en sneller, omdat de bouwers zelf al veel gecontroleerd hebben.

2.3.3 Ontwikkeling gemeentelijke handhavers

Gemeentelijke handhavers spelen een steeds belangrijkere rol bij toezicht, handhaving en opsporing van bepaalde strafbare feiten in de openbare ruimte. Om hier zo verstandig mogelijk mee om te gaan, ontwikkelen de gemeenten en de VNG een Gezamenlijke Actieagenda Gemeentelijke Handhaving 2022-2024.

Gemeenten zetten handhavers vaker in, voor steeds meer taken. Veiligheidszorg in de openbare ruimte is daarmee al lang niet meer het exclusieve domein van de politie. Het toenemende belang van boa's brengt ook vraagstukken en knelpunten met zich mee. Zo bestaan er verschillen van inzicht in de taken en bevoegdheden van boa's, hun uitrusting, hun geweldsmiddelen en de samenwerking met de politie. Ook verdere professionalisering, financiering en goed werkgeverschap door gemeenten zijn belangrijke onderwerpen voor de agenda. De ontwikkeling van de Actieagenda vindt plaats in afstemming tussen de VNG, de politie en het ministerie van JenV.

3. Visie Handhaving

De visie van de gemeente Oude IJsselstreek is dat iedereen die woont, werkt of recreëert in de gemeente, dit op een duurzame, veilige en gezonde manier moet kunnen doen. Om dit te bereiken wordt er veel aan inwoners en ondernemers overgelaten om zaken zelf op te lossen. Waar dat niet mogelijk blijkt te zijn, kan de gemeente optreden als mediator en zal zij als laatste redmiddel niet schromen om handhavend op te treden. Meldingen en incidenten met het hoogste risico op letsel, schade aan eigendommen of inbreuken op de leefbaarheid krijgen in de handhavingmatrix een hogere prioriteit. Voor handhaving betekent dit dat we uitgaan van een pragmatische, thematische, signaalgerichte of wijkgerichte handhaving.

De volgende visie-elementen zijn van belang voor een leefbare, veilige en gezonde gemeente Oude IJsselstreek:

- We werken zichtbaar en integraal
- We werken wijkgericht aan onze taak
- We werken informatiegestuurd en context gedreven
- We werken aan veiligheid voor bewoners en onszelf
- We werken samen met partners
- We gaan uit van vertrouwen en werken vanuit de bedoeling

Deze visie-elementen worden in de volgende paragrafen verder uitgewerkt.

3.1 We werken zichtbaar en integraal

De handhavers van de gemeente Oude IJsselstreek zijn in beginsel zichtbaar aanwezig op straat (herkenbare handhavingsauto, lopend of fietsend in uniform). Hierdoor zijn ze makkelijk aanspreekbaar voor inwoners en toeristen. In bijzondere situaties, bijvoorbeeld wanneer herkenbaarheid ongewenst is, dan werken de handhavers in burger. Ook de (bouwkundig) toezichthouder is zichtbaar aanwezig. Het team zet met name in op de communicatieve vaardigheden van de teamleden en maakt zich zichtbaar in de richting van ketenpartners, management en bestuurders. Dit doen ze door actief doelstellingen af te stemmen en resultaten te delen. Naast een zichtbare aanpak is ook integrale aanpak nodig. Dit betekent dat, als de handhavers en toezichthouders de straat op gaan, ze breed kijken naar de taken die ze tegenkomen. Zaken die zij tegenkomen en die niet passen in hun eigen bevoegdheden, worden

gedeeld met interne en externe partners. Ook is er aandacht voor prioritering en worden taken gezamenlijk en in samenhang met handhavingspartners uitgevoerd. Samenwerking en prioritering is voor gemeente Oude IJsselstreek van extra groot belang aangezien er maar beperkt handhavingscapaciteit beschikbaar is. De *Risicomatrix* (bijlage 4a) en *Motivatiematrix* (bijlage 1a) geven een afwegingskader of de casus direct, op lange termijn of niet wordt opgepakt. De geprioriteerde thema's zijn verder besproken in *hoofdstuk 3. Inzet handhaving*. Daarnaast worden de prioriteiten uitgewerkt in een (jaarlijks) handhavingsuitvoeringsplan. Verder is er een handhavingsstrategie die de handhavers op straat handvatten biedt voor eenduidige behandeling van gelijksoortige gevallen. In de gemeente Oude IJsselstreek is de landelijke handhavingsstrategie (LHS) de basis voor het optreden, dat soms uit een preventief waarschuwingsgesprek kan bestaan, maar soms ook tot een repressief sanctiegesprek kan leiden. Hiermee geven we invulling aan de term goed gastheerschap en de primaire doelstelling om het gedrag te veranderen. Zie hiervoor de *Bijlage 2 "Landelijke handhavingsstrategie"* en *Bijlage 3 "Gedoog strategie"*.

3.2 We werken wijkgericht aan onze taak

De handhavers werken wijkgericht. Zij sluiten aan bij partners op leefbaarheid en veiligheid, zoals wijkagenten, en sociale partners in de wijk. De wijkhandhaver kent de lokale problematiek en heeft goede contacten met (vertegenwoordigers van) inwoners en ondernemers in de wijk. De wijkhandhaver speelt een actieve rol in de informatie-uitwisseling met interne en externe partners. Ook inwoners hebben een actieve rol bij het aandragen van overlastproblemen in hun wijk en bij het oplossen ervan. Door actief aanwezig te zijn in de wijk kunnen de handhavers problemen voorkomen. De handhaver stimuleert de inwoners om mee te denken en bij te dragen aan een leefbare omgeving. De informatie die uit de wijken wordt opgehaald is actief te gebruiken bij het bepalen van de operationele inzet.

Sommige handhavers hebben taakaccenten, zoals alcoholwet en jeugd, waar zij een opleiding voor gevolgd hebben. Het takenpakket van de handhaver is helder geformuleerd en afgestemd met interne en externe partners. De handhavers weten waar ze van zijn en zijn in staat de informatie van inwoners door te geleiden naar andere partners. Er wordt gewerkt aan een duidelijke briefing en debriefing, zodat de handhavers goed op de hoogte zijn van prioriteiten en actuele informatie. Er is een goede registratie van meldingen, waarnemingen, waarschuwingen, boetes en resultaten. Dit stelt de handhavers in staat hun taak efficiënt en informatiegericht uit te voeren. De handhavers werken op straat en zijn zo min mogelijk bezig met administratieve of juridische afhandeling. Hiervoor is administratieve en juridische ondersteuning noodzakelijk.

3.3 We werken informatiegestuurd en context gedreven

Onder Informatiegestuurd handhaven verstaan we: 'Informatie en kennis verzamelen, delen en analyseren om op basis van overzicht en inzicht beslissingen te nemen over een effectieve aanpak van leefbaarheids- en veiligheidsproblemen'. De handhavers worden aangestuurd op basis van actuele

informatie. Bronnen voor informatie zijn bijvoorbeeld eigen waarnemingen, sancties en waarschuwingen en informatie van de politie.

Contextgedreven werken is het “van buiten naar binnen werken”. De buurt moet (uiteindelijk) bepalen waar wij de prioriteiten leggen; het is immers de leefomgeving van de buurt.

De informatie die verzameld en geanalyseerd is, wordt, voor zover de AVG en WPG dit toelaat, gedeeld met partners, zoals politie en het sociaal domein. Daar waar de leefbaarheid onder druk staat, kan de gedeelde informatie leiden tot handhavingsacties. De actuele informatie vormt de basis van de operationele inzet waarbij ook gebruikt wordt gemaakt van informatie die is verkregen uit de debriefing van de voorafgaande diensten.

De inzet van handhaving wordt ieder jaar vastgelegd in het handhavingsuitvoeringsplan (HUP). De prioriteiten in het HUP worden zoveel mogelijk vertaald naar inzetkaders per maand. Daarnaast biedt het HUP de ruimte om contextgedreven te werken, zodat ingespeeld kan worden wanneer specifieke inzet dit verlangd. De inzet is een bewuste keuze op basis van de bestuurlijk vastgelegde prioriteiten. Voor de aansturing is informatiegestuurd handhaven van belang. Door het informatiegestuurd handhaven is het team handhaving goed in staat om de effecten van handhaving bestuurlijk te verantwoorden. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid van het team.

3.4 We werken aan veiligheid voor bewoners en onszelf

De handhavers richten zich primair op het vergroten van de leefbaarheid in de gemeente Oude IJsselstreek. Leefbaarheid raakt de veiligheidsbeleving van inwoners. Handhavers zetten zich in om het veiligheidsgevoel van inwoners te vergroten. Dit geldt overigens ook voor de (bouwkundig) toezichthouders; deze hebben bijvoorbeeld ook een rol in bijvoorbeeld het tegengaan van verloedering van panden. Er wordt samengewerkt met de politie om bij onveilige situaties snel te kunnen schakelen. Geweldsincidenten worden gerapporteerd en besproken.

Verschillende ontwikkelingen in het takenpakket van de handhavers zorgen ervoor dat ze steeds meer op het snijvlak van leefbaarheid en veiligheid acteren. Dit vraagt om meer aandacht voor de eigen veiligheid, zoals RTGB-trainingen (geweldsbevoegdheid) en steekwerende vesten. Inwoners verwachten ook handelend optreden en indien nodig een handhaver die een stap vooruitzet in plaats van achteruit. Goede afspraken met de politie over het handelingsperspectief in geweldssituaties zijn dan ook noodzakelijk.

3.5 We werken samen met partners

Team Handhaving is gericht op samenwerken in de (leefbaarheids)keten en werken samen met interne partners. Daarnaast hebben en onderhouden zij hun eigen netwerk. Er wordt zowel beleidsmatig als

uitvoerend samengewerkt met partners. Het team is betrokken bij en adviseert over beleidsontwikkeling op handhavingstaken.

3.5.1 Samenwerking intern

Vergunningen Een belangrijk uitgangspunt binnen de gemeente Oude IJsselstreek is een scheiding tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving (degene die de vergunning verleent houdt zich niet bezig met controle van de vergunning). Dit betekent dat er een goede samenwerking moet zijn tussen de vergunningverleners en de toezichthouders/handhavers, bijvoorbeeld bij het adviseren over legaliseerbaarheid bij handhavingsszaken.

Beheer openbare ruimte De wijkbeheerders van de buitendienst hebben een oor- en oogfunctie, gaan ook het gesprek aan bij misstanden in de openbare ruimte en geven in voorkomend geval een eerste waarschuwing. Beheer Openbare ruimte ondersteund ook bij bijv. controles van in- en uitritten bij particulieren. Daarnaast is er ook een samenwerking met de afvalcoach.

Juridische zaken Zij ondersteunen bij vragen over handhavingsszaken en bij bezwaar en beroep.

Openbare orde en veiligheid Zij zijn de spil in het web als het gaat over vraagstukken met betrekking openbare orde en veiligheid.

Burgerzaken Hierbij is, met name, een samenwerking op het gebied van adresonderzoek.

Sociaal domein Bij diverse casussen blijkt dat er ondersteuning nodig is om bijvoorbeeld het eigen leven weer op orde te krijgen, dan kan Handhaving ondersteunen om deze contacten tot stand brengen. Andersom kan handhaving ingezet worden als instrument om specifieke doelen te bereiken.

Team Zorg-Veiligheid Handhaving maakt onderdeel uit van dit samenwerkingsteam, waarbij, met name op het snijvlak van het Sociaal domein (zorg) en Openbare orde (veiligheid) de samenwerking en afstemming wordt gezocht op beleidmatig niveau en casusniveau.

ICT Er is ondersteuning nodig bij de applicatiebeheer van o.a. Sigmax en Squit.

3.5.2 Samenwerken extern

Politie Leefbaarheid en veiligheid zijn nauw met elkaar verbonden. Binnen het domein veiligheid hebben zowel de politie als handhaving een eigen taak. De primaire taak van de politie hierin is de handhaving van de veiligheid en voor handhaving is dit het bevorderen van de leefbaarheid. Er is wel een verschuiving in taken zichtbaar, waarbij handhavers steeds meer een rol krijgen in openbare orde taken. Waar de politie uitsluitend strafrechtelijk kan optreden, zijn handhavers bevoegd om ook bestuursrechtelijk op te treden. Met name op het grensvlak van leefbaarheid en veiligheid biedt samenwerking mogelijkheden om problemen adequater aan te pakken. Voor een effectieve samenwerking is het van belang om elkaars taken en bevoegdheden goed te kennen. Uiteindelijk wordt de samenwerking vastgelegd in een handhavingssarrangement.

Politie en handhaving delen vanuit hun gezamenlijke opsporingsbevoegdheid privacygevoelige informatie, bijvoorbeeld om jeugdgroepen in beeld te brengen en informatie uit te wisselen bij vermoedens van ondermijning. Het delen van informatie is noodzakelijk om goed informatiegestuurd te

handhaven. Voor het delen van informatie is het opstellen van een 'convenant gegevensuitwisseling' van belang. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het opslaan en verwerken van politiegegevens conform de Wet Politie Gegevens. Hierop dient ieder jaar een audit plaats te vinden.

Ook de (bouwkundig) toezichthouders werken samen met de politie, zeker daar waar het gaat om het gebruik van panden en gronden, bijvoorbeeld voor ondermijnende activiteiten.

Omgevingsdienst Achterhoek Het handhavingsteam werkt ook samen met de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA), mede omdat zij beiden onder hetzelfde bevoegd gezag vallen, waarbij de wettelijke milieutaken bij de Oda zijn belegd en de overige taken bij de gemeente zijn gebleven.

VNOG (brandveiligheid) Sinds 2018 wordt er gewerkt volgens de Werkwijzer Risicobeheersing 2018 van de VNOG. In dit document is vastgelegd dat de VNOG niet alles meer controleert, maar daarin keuzes heeft gemaakt. Dit betekent ook dat er meer werkzaamheden weer door de gemeente uitgevoerd moeten worden.

Regionale samenwerking Er is een samenwerkingsconvenant tussen de 8 Achterhoekse gemeenten voor de inzet van handhavers DHW en APV, bedoeld om elkaar te versterken en te zorgen voor continuïteit tijdens bijvoorbeeld piekperiodes, vakanties en ziekte.

Overige samenwerking Naast de hiervoor genoemde partners, zijn het Waterschap Rijn en IJssel en de Provincie Gelderland ook belangrijke samenwerkingspartners, evenals buurtinitiatieven in het kader van de leefbaarheid.

3.6 We werken vanuit vertrouwen en vanuit de bedoeling

De gemeente Oude IJsselstreek vertrouwt erop dat haar inwoners, ondernemers en bezoekers de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en activiteiten. Handhaven gebeurt dan ook vanuit dit vertrouwen en vanuit de bedoeling. Loslaten waar kan en focussen op zaken die écht belangrijk zijn. Dit betekent ook dat wij onze toezicht- en handhavingstijl afstemmen op de betreffende casus. Wij willen vooral inzetten op het stimuleren van het goede gedrag (bijvoorbeeld door advisering of voorlichting). Dit neemt natuurlijk niet weg dat, wanneer dat nodig is, er ook kordaat opgetreden kan worden.

4. Strategie

De meeste mensen in de gemeente Oude IJsselstreek houden zich aan de regels die zijn vastgelegd in de wet- en regelgeving, maar de naleving van sommige regels is nog niet optimaal. In zo'n geval is het belangrijk dat de gemeente op de juiste manier op een overtreding reageert. In de handhavingsstrategie staat beschreven welke handhavingsmiddelen ter beschikking zijn. Deze strategie is als volgt opgebouwd:

1) **Toezichtstrategie:** *Hoe houden we toezicht en voorkomen we overtredingen (bijlage 1)?*

Deze strategie is er vooral op gericht om met de beperkte capaciteit efficiënt aanwezig te zijn, te verbinden en de verantwoordelijkheid daar te leggen waar die hoort. Efficiënte aanwezigheid houdt in dat een beperkte inzet van capaciteit toch een maximaal gevoel van veiligheid bij inwoners en ondernemers tot gevolg heeft. Zo kunnen bijvoorbeeld de wijkbeheerders afspraken maken met de overtreder, voordat handhavend wordt opgetreden. Een ander voorbeeld van efficiënte aanwezigheid is de aanwezigheid tijdens 'hot-times' of op 'hotspots'; daar waar de kans groter is op overtredingen, willen we aanwezig zijn. Daarnaast geeft de toezichtstrategie aan op welke manier er toezicht gehouden kan worden op de Wabo-taken, bijvoorbeeld bij de controle van omgevingsvergunningen.

Voor zowel de Omgevingsdienst als de brandweer geldt dat deze strategieën afzonderlijk zijn/worden vastgesteld.

2) **Sanctiestrategie:** *Hoe treden we op bij overtredingen (bijlage 2)?*

Voor de sanctiestrategie wordt er in grote mate opgetreden volgens de landelijke handhavingsstrategie (Bijlage 2). De LHS raakt zowel de toezichtstrategie als de gedoogstrategie. Zo is aanspreken tijdens toezicht ook een interventie en erkent de LHS dat er omstandigheden kunnen zijn om van (bestuursrechtelijk) handhaven af te zien. Dit laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet.

3) **Gedoogstrategie:** *Wanneer en hoe zien we af van handhaving (bijlage 3)?*

In bijzondere gevallen kan worden afgezien van handhaving. Bijvoorbeeld als er concreet en reëel zicht is op legalisatie of als handhavend optreden onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen. Inmiddels is duidelijk dat gedogen geen 'besluit' is, maar dat het bestuursorgaan wel aangeeft dat zij tijdelijk niet gaat handhaven. Een gedoogsituatie is van tijdelijke aard doordat het strijdige handelen binnen afzienbare tijd ophoudt of gelegaliseerd is. De gedoogstrategie is gebaseerd op de nota 'Gedogen in Nederland' (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1996-1997, dossier 25 085, nummer 2). Een belanghebbende kan dus tegen de illegale situatie alsnog een handhavingsverzoek indienen, waarop het bestuursorgaan moet beslissen.

4) **Conflictbemiddeling:** *Hoe kunnen wij bijdragen aan een oplossing bij een conflict?*

Naast de inzet van de verschillende handhavingsinstrumenten, is het soms nodig om ook andere instrumenten in te zetten. Deze instrumenten komen aan de orde op het moment dat er sprake is van een conflict tussen partijen. Mediation: Een onafhankelijke bemiddelaar gaat samen met de

partijen op zoek naar een oplossing voor een probleem. Omdat partijen, onder leiding van een mediator, zelf op zoek gaan naar een oplossing, is de oplossing vaak beter dan een gang naar de rechter. Buurtbemiddeling: Deze vorm lijkt erg op mediation, alleen wordt hierbij gebruik gemaakt van vrijwillige en opgeleide buurtbemiddelaars.

5. Inzet Handhaving

De teamleden werken zelfstandig en professioneel aan hun taak. Zij hebben een breed takenpakket waarin duidelijke prioriteiten zijn gesteld. Voor het vaststellen van de prioriteiten zijn o.a. de risicoanalyse, interviews en andere beleidsdocumenten gebruikt. De risico's zijn ook gebaseerd op ervaring van eerdere jaren. Zie hiervoor de Risicoanalyse en prioritering en de risicomatrix (bijlage 4 en 4a).

In de paragrafen hieronder zijn de thema's toegelicht met een hoge en gemiddelde prioriteit. Het toezicht op minder geprioriteerde thema's wordt vormgegeven door de Motivatiematrix (bijlage 1a); *Omdat niet alle toezichtstaken in de prioriteitenmatrix verwerkt kunnen worden, maken wij ook gebruik van de 'Motivatiematrix'. De motivatiematrix is gebaseerd op de prioriteitenmatrix. Maar waar de prioriteitenmatrix een gemiddelde score geeft, wordt in de motiveringsmatrix juist uitgaan van de score van elke indicator afzonderlijk. Vraag zal steeds zijn: komt de ... in het geding of heeft het grote gevolgen voor ... Hierbij zijn er drie uitkomsten mogelijk: 1. de casus wordt direct opgepakt, 2. de casus wordt op termijn opgepakt en 3. de casus wordt niet meer opgepakt. Hiermee wordt het veelal ook makkelijker om uit te leggen waarom er in het ene geval wel wordt opgetreden en in het andere geval niet.*

Naast het handelen naar de mate van prioritering is het ook belangrijk om aan de hand van meldingen, klachten of signalen van inwoners/bedrijven, collega's en toezichthouders te handhaven (zie bijlage 6). Hierdoor kunnen minder geprioriteerde thema's direct voorrang krijgen, op termijn worden opgepakt of niet meer worden opgepakt. In het handhavingssuitvoeringsprogramma wordt meer in detail beschreven hoe de handhaving er per thema uitziet.

5.1 Prioriteiten Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)

De gemeenteraad heeft het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) vastgesteld. Hierin staan de lokale veiligheidsprioriteiten die voor de aankomende jaren zijn vastgesteld. In dit onderdeel is op hoofdlijnen aangegeven op welke manier team Handhaving invulling geeft aan de veiligheidsprioriteiten.

Veiligheidsveld 1: Veilige woon- en leefomgeving

Dit veiligheidsveld richt zich op het veiliger maken van straten, buurten en wijken. Het gaat daarbij om thema's als criminaliteit, overlast en verloedering.

Wij zijn de ogen en oren in de wijken en wij zijn zichtbaar en aanspreekbaar in de wijk. Signalen over (mogelijke) misstanden worden op de juiste plaats onder de aandacht gebracht. Wanneer wij onze zorgen maken over onze inwoners, dan zorgen wij dat deze personen op de juiste plek terecht komen voor de juiste zorg. Daarbij gaan wij werken met de Aanpak voorkoming escalatie (AVE). Wij gaan starten met controles van inkoop-/verkoopregisters (om heling tegen te gaan). Hiervoor moeten wij nog wel de juiste instructies/cursus krijgen. Wij zijn (zoveel mogelijk) aanwezig bij preventie-activiteiten, zoals het donkere dagen offensief. Bij (mogelijke) burenc conflicten bieden wij buurtbemiddeling aan, omdat handhaving soms een onderliggend probleem niet oplost. Wij sluiten

aan bij de controles op campings/vakantieparken (Ariadne-project) en kunnen daarbij handhavend optreden. Hotspots op het gebied van het hondenbeleid (hondenpoep wordt niet opgeruimd, honden worden niet aangeliend) worden vaker gecontroleerd. Bij afvaldump wordt geprobeerd om de overtreder te achterhalen en daartegen op te treden.

Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid

Dit veiligheidsveld richt zich op een samenleving waar ondernemers hun bedrijfsvoering onbelemmerd kunnen uitvoeren, zonder dat ze hierbij/daarbij hinder ondervinden van criminaliteit en onveiligheid. Wij sluiten aan bij de schouwen van de bedrijventerreinen. Handhaving kan als instrument dienen om vorm te kunnen geven aan de veiligheid op en van bedrijventerreinen, bijvoorbeeld bij oneigenlijk/illegaal gebruik van gronden en panden. Wij bezoeken (para)commerciële horeca-inrichtingen, controleren de vergunningen en bespreken daarbij de afspraken uit het convenant. Verantwoord alcohol schenken, bijvoorbeeld leeftijdscontrole, is daarbij een belangrijk onderwerp. Wij controleren evenementen volgens de afspraken in het evenementenbeleid, bijvoorbeeld de controle tijdens de opbouw en controle alcoholverstrekking.

Veiligheidsveld 3: Jeugd en veiligheid

Hierin staan veiligheidsvraagstukken in relatie tot jeugd centraal. Dit veiligheidsveld richt zich op het verbeteren van de veiligheidsbeleving van jongeren en een afname van jeugdcriminaliteit. Hieronder vallen thema's als jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol- en drugsgebruik en veiligheid in/om de school.

Binnen het team is een handhaver met het taakaccent jeugd (jeugdhandhaver). Deze handhaver sluit aan bij jeugdoverleggen en groepsaanpakken. Het team levert een bijdrage bij het in beeld brengen van (overlastgevende) jeugdgroepen en informeren betrokken partijen daarover. Zo kunnen handhavers jeugdgroepen in kaart brengen en kunnen zij ondersteuning bieden om de aanpak van overlast integraal vorm te geven. Ze stappen actief op de jeugdgroepen af en gebruiken daarbij hun uitgebreide gereedschapskist (van goede gesprekken tot het uitschrijven van boetes en doorverwijzen naar Halt. Het proces voor de aanpak van jeugdoverlast is met betrokken partijen opgezet. Waar mogelijk komen de handhavers ook achter de voordeur, dit in afstemming met de daarbij horende partners. Er zijn korte lijnen met partners in het jeugdnetwerk en men weet elkaar te vinden om ad-hoc problemen snel te kunnen bespreken. De handhaver levert, net als de andere partners als politie en jongerenwerk, informatie aan om gezamenlijk tot een groepsscan te komen. Vandaar volgt een gezamenlijke aanpak. De jeugdhandhaver zal met regelmaat de scholen bezoeken en in gesprek gaan met jongeren en de schoolleiding. De afspraken en uitwisseling van informatie zijn of worden vastgelegd in een convenant gegevensuitwisseling.

Veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid

Centraal staan veiligheidsvraagstukken waarbij bedreiging van de veiligheid door natuur of technologie komt. Onder 'fysieke veiligheid' vallen veiligheidsthema's als milieu, rampenbestrijding,

crisisbeheersing en brandveiligheid. Wij zijn met name de ogen en oren en werken daarbij nauw samen met politie, brandweer en de hulpdiensten. Onze bouwkundig toezichthouder speelt bijvoorbeeld een belangrijke rol in het toezicht na een (woning)brand.

Veiligheidsveld 5: Integriteit en veiligheid

Centraal staan verschijnselen die (meer) fundamenteel de rechtsorde en veiligheid bedreigen. Deze verschijnselen hebben potentieel dan ook een omvangrijk veiligheidseffect. Ze kunnen in meest extreme vorm fundamenteel ontwrichtend werken. Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn georganiseerde criminaliteit (ondermijning), radicalisering en polarisatie, en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Wij zijn de ogen en oren, kunnen controles uitvoeren en handhavend optreden. Wij werken samen met onze netwerkpartners, sluiten aan bij schouwen in het kader van de verschillende keurmerken, zoals veilig buitengebied en veilige bedrijventerreinen en maken onderdeel uit van het overleg Zorg-Veiligheid en het ondermijningsoverleg. Indien besloten wordt om een pand te sluiten n.a.v. het Damoclesbeleid, dan zorgen wij voor de daadwerkelijke sluiting en de controle op de sluiting.

Prioriteit 1: Ondermijning

Wij zijn de ogen en oren op straat. Signalen over (mogelijke) misstanden melden wij bij het interne meldpunt ondermijning, zodat een goede informatiepositie opgebouwd kan worden. Daarnaast spelen wij een rol in de controles die (in dit kader) uitgevoerd moeten worden en kunnen daarbij ook onze (bestuurlijke) bevoegdheden gebruiken. Belangrijk aandachtspunt daarbij is de ontwikkeling van kennis op het gebied van ondermijning.

Prioriteit 2: Kwetsbare personen

Wij staat midden in de wijk, spelen een rol in de vroegsignalering en kunnen enerzijds zorgen dat de betreffende inwoner in contact komt met de juiste hulpverleningsinstantie en anderzijds zorgen dat de signalen bij het meldpunt Zorg-Veiligheid onder de aandacht worden gebracht. Belangrijk aandachtspunt daarbij is dat wij kennis op doen in het herkennen van signalen en omgaan met (beginnend) verward gedrag.

5.2 Prioriteiten Wabo

De uitvoering van Wabo-taken is er in hoofdzaak op gericht om onveilige situaties in de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen. De gemeente Oude IJsselstreek kan echter niet elke Wabo-taak even veel prioriteit geven. Op basis van een risicoanalyse zijn de verschillende taken geprioriteerd. In dit onderdeel worden de thema's met een hoge en gemiddelde prioriteit besproken. Meer informatie hierover kan teruggevonden worden in *Bijlage 1 Motivatiematrix*.

5.2.1 Prioriteit hoog

Illegale bewoning

Op grond van de risicomatrix heeft dit thema een lage prioriteit, alleen krijgt dit thema bestuurlijk wel een hoge prioriteit. We zien dat er (steeds meer) plekken wordt gewoond dan is toegestaan. Dit is veelal aan de orde op campings, maar ook door de toename van de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit kan leiden tot ongewenste situaties als overbewoning, overlast, ongewenste ontwikkelingen voor de toeristische sector, maar ook tot het verslechteren van persoonlijke omstandigheden van de bewoner. Om dit te voorkomen en om een bijdrage te leveren aan het oplossen van ongewenste situaties, dient handhaving aanwezig te zijn rondom o.a. campinggebieden, maar moet daarbij ook aansluiten bij casusoverleggen. Daarnaast is het van belang dat handhaving risico's controleert die naar aanleiding van klachten en verzoeken naar voren zijn gekomen.

Monumenten

Op grond van de risicomatrix heeft dit thema een lage prioriteit, alleen krijgt dit thema bestuurlijk wel een hoge prioriteit. De gemeente Oude IJsselstreek kent een verscheidenheid aan rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. Dit zijn onder andere woonhuizen, kerken, scholen en boerderijen die een bijzondere waarde hebben en daarom beschermd en in stand gehouden worden, ook voor de generaties die na ons komen. Deze monumenten, maar ook de stedenbouwkundige structuren en archeologische schatten, herinneren aan een rijk en roemrucht verleden. Cultuurhistorisch erfgoed geeft weer hoe de gemeente Oude IJsselstreek zich door de tijd heen heeft ontwikkeld. Het geeft een plek in de geschiedenis en is mede bepalend voor de identiteit van een gemeente en haar bewoners. Signalen over bijvoorbeeld beschadiging of vernieling van een monument worden opgepakt en onderzocht. Hierbij wordt afstemming gezocht met team Vergunningen over de manier van optreden.

Basisregistraties BAG en BRP

Op grond van de risicomatrix heeft dit thema een lage prioriteit, alleen krijgt dit thema bestuurlijk wel een hoge prioriteit. Het Stelsel van Basisregistraties speelt een belangrijke rol in het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Of het nu gaat om uitrukkende hulpdiensten, het efficiënt vaststellen van het recht op uitkering, het toetsen van vergunningaanvragen of het bestrijden van fraude; alle betrokkenen hebben baat bij slim gebruik van overheidsgegevens zoals adressen, persoonsgegevens, bedrijfsnamen en geo-informatie. Door de (juiste) basisregistraties kan de overheid efficiënter opereren en de dienstverlening verbeteren. Zo hoeft een burger of bedrijf bepaalde gegevens niet steeds opnieuw aan te leveren, maar volstaat één melding. Het controleren van overheidsgegevens zoals adressen wordt (mede) gedaan door handhaving. Handhaving heeft zowel een signalerende als een controlerende functie op het gebied van BAG- en BRP-registraties. Dit kan leiden tot handhavend optreden, bijvoorbeeld bij illegale bewoning.

Evenementen B en C

Bij evenementen richt Toezicht en Handhaving zich primair op de naleving van de vergunningen en de daaraan verbonden voorschriften, op het beëindigen van overtredingen of het herstellen van een ongewenste situatie. Bij het handhaven bij evenementen wordt gekeken naar de overlast door en veiligheid van evenementen. Dit geldt zowel voor de niet vergunde als de vergunde evenementen. De nadruk ligt daarbij op een veilig verloop van een evenement zodat de openbare orde niet in het geding komt en het voorkomen van geluidsoverlast en schade. De inzet is mede gebaseerd op het vastgestelde evenementenbeleid.

Houtopstanden

Op grond van de risicomatrix heeft dit thema een lage/gemiddelde prioriteit, alleen krijgt dit thema bestuurlijk wel een hoge prioriteit. Een boom kan veel betekenen voor de landschappelijke uitstraling van een gebied. Daarnaast zijn bomen/houtopstanden van belang in het kader van het voorkomen van verdere klimaatverandering. De gemeenteraad heeft daarom ook een motie 'bomen erbij in Oude IJsselstreek' aangenomen om het aantal bomen te laten toe nemen. Met betrekking tot de landschappelijke inpassing geldt 'afpraak = afspraak'. Het team Handhaving heeft een signalerende en handhavende rol (bij o.a. illegale kap) en pakt meldingen op waar dat mogelijk is. Zo kan bijvoorbeeld een herplantplicht worden opgelegd wanneer er sprake is van illegale kap.

5.2.2 Prioriteit gemiddeld

Bouwen

Een aantal onderwerpen binnen dit thema heeft een gemiddelde prioriteit.

Ondanks dat de gemeente Oude IJsselstreek weer een ontwikkelgemeente aan het worden is, bestaat het grootste deel van de bouwwerken uit 'bestaande bouw. Sterker, nadat een nieuw bouwwerk is afgeschouwd, is er feitelijk al sprake van een bestaand bouwwerk.

Woon- en verblijfsgebouwen en publiek toegankelijke bouwwerken moeten hierbij de aandacht krijgen, omdat hierbij sprake is van langdurig verblijf van personen, veelal over meerdere verdiepingen. In de aankomende periode zal, mede ingegeven door de Wet kwaliteitsborging, onderzocht worden op welke manier toezicht gehouden kan of moet worden.

Voor bijbehorende bouwwerken in het voor- of zijerf geldt dat deze op grond van de risicomatrix een lage prioriteit hebben, alleen krijgt dit thema bestuurlijk wel een gemiddelde prioriteit. Bouwwerken in het voor-/zij-erf hebben, met name in een woonomgeving, invloed op het bebouwingsbeeld en kunnen zorgen voor verrommeling van het straatbeeld en voor onveilige situaties. Constateringen worden beoordeeld en daarbij wordt overwogen of er al dan niet actief tegen opgetreden moet worden.

Slopen

Bij risicovolle sloop en bij asbestverwijdering wordt gehandeld volgens de toezichtstrategie (bijlage 1).

Brandveiligheid

Sinds 2018 werkt de brandweer (VNOG) volgens de Werkwijzer Risicobeheersing 2018. In dit document is vastgelegd dat de VNOG niet alles meer controleert, maar daarin keuzes heeft gemaakt. Dit betekent ook dat er meer werkzaamheden weer door de gemeente uitgevoerd moeten worden. In de aankomende periode wordt onderzocht welke taken bij de gemeente terecht zijn gekomen. Duidelijk is wel dat er een grote rol is weggelegd voor toezicht op de BGBOP (Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen). Sinds 1 januari 2018 is dit besluit van kracht en geeft regels over het brandveilig gebruik van voor mensen toegankelijke plaatsen (voor zover dit niet in andere wetgeving is geregeld) en over de zogenoemde basishulpverlening op die plaatsen. Voorbeelden hiervan zijn camping en evenementen. De regels uit dit besluit worden niet altijd vooraf getoetst, maar er wordt vaak verwacht dat organisaties en beheerders gewoon uitvoering geven aan dit besluit. Dit betekent dat er meer wordt verwacht van het toezicht.

6. Organisatie

Gemeenteraad Sinds de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is de rol van de raad op het gebied van handhaving gewijzigd. Wettelijk gezien is het college verantwoordelijk voor handhaving van de Wabo-taken en vormt het bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk optreedt. De raad heeft formeel geen wettelijke bevoegdheden waar het gaat om de toepassing en uitvoering van handhaving. Een uitzondering vormt het 'Preventie- en handavingsplan drank- en horeca'. Dit document wordt door de raad vastgesteld. Uitgangspunt bij de uitvoering van de handhaving drank- en horeca blijft dit document, tenzij de raad anders beslist bij de vaststelling.

College Het college stelt prioriteiten, zowel op beleidsniveau als op zaakniveau. Het college beslist zowel over de vaststelling van het handavingsbeleid als over de uitvoering van handhaving. Daarnaast rapporteert het college over de uitvoering van het plan en wordt jaarlijks geëvalueerd of de gestelde doelen zijn behaald. Het college maakt het beleid, het programma en de rapportage kenbaar aan de raad. Overigens heeft de burgemeester de bevoegdheid om toezicht te houden op de naleving van de DHW en sancties op te leggen. Dit sluit aan bij zijn verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Burgemeester De burgemeester heeft een driedelige rol op het gebied van handhaving. Enerzijds heeft de burgemeester eigenstandige handhavingbevoegdheden op het gebied van Algemeen bestuur, Openbare Orde en Veiligheid. Anderzijds is hij, als lid van het college, (mede)verantwoordelijk voor het handavingsbeleid. Verder is de burgemeester vanuit het zogenaamde driehoeksoverleg direct betrokken bij het aansturen van de politie. De (integrale) handhaving maakt onderdeel uit van de portefeuille van de burgemeester.

Team Handhaving De uitvoering van toezicht en handhaving is belegd bij team Handhaving. Hierbij kunnen zij handelen op grond van het mandaatbesluit. Het team bestaat op dit moment uit 1 bouwkundig toezichthouder, 4 handhavers, 1 coördinator en een halve fte ondersteuning. Op dit moment lijkt dat voldoende. Gezien de ontwikkelingen en een politieke/maatschappelijke claim (meer zaken worden belangrijk, verschuiving van taken van politie naar Handhaving) bestaat de kans dat de formatie gaat knellen. Dit blijven wij monitoren.

Middelen Team Handhaving beschikt over de volgende middelen:

Zaaksysteem: Vastleggen documenten en beheren werkvoorraad en archivering zaken.

Squit: Beheren werkvoorraad en vastleggen inspectiegegevens. Er is tussen specifieke zaaktypen een koppeling tussen Zaak en Squit. Binnen een half jaar wordt Squit vervangen door zijn opvolger.

Sigmax: Dit is een vorm van digitale handhaving. Hierdoor kan efficiënter worden gewerkt, omdat bepaalde informatie snel beschikbaar is en snel signalen gedeeld kunnen worden met partners.

Vervoer: Handhaving heeft de beschikking over 2 dienstauto's en dienstfietsen. Daarnaast wordt een toezichtsauto gedeeld met team Vergunningen.

Persoonlijke bescherming: De handhavers beschikken over portofoons, waarmee ze in directe verbinding staan met de meldkamer.

Steekwerende vesten: De handhavers beschikken over steekwerende vesten.

Geweldsbevoegdheid: De handhavers zijn bevoegd, mits ze daarvoor getraind zijn, voor de inzet van de geweldsbevoegdheid en het gebruik van transportboeien. Er wordt momenteel landelijk onderzoek gedaan naar de uitbreiding van de geweldsmiddelen als een wapenstok.

Bereikbaarheid Buiten kantooruren moeten burgers een melding kunnen doen van incidenten of hun klachten kunnen uiten. De gemeente Oude IJsselstreek kent de volgende bereikbaarheidsregelingen:

Provincie en Oda: het meldingenloket 's@men'.

de gemeente: de 'meldingenkaart'.

Social media: de gemeente is ook bereikbaar via social media (webcareteam). Hierbij wordt, binnen kantoor tijden, snel gereageerd (bij facebook en twitter binnen 24 uur, bij whatsapp binnen een halve dag).